

PC-13750/NH

C-2111

NATIONAL SECURITY OF INDIA-I

(Semester-V)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 64

Note : Attempt *two* questions each from Section A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 12 short answer type questions carrying 2 marks each.

SECTION—A

- I. Write a detailed note on the various geo political effects of partition of Indian sub continent.
- II. Write notes on the following :
 - (a) Geography as an element of national security.
 - (b) Social, political & economic factors.
- III. Write a detailed note on India's security issues in Indian Ocean and role of navy and coast guards.

- IV. Discuss the objectives and India's nuclear doctrine in detail.

SECTION—B

- V. Discuss the various problems of insurgency in the north eastern states of India with special reference to Assam insurgency.
- VI. Write a detailed note on physical mobilization and methods for mobilization.
- VII. Write a note on India's national security planning in detail.
- VIII. How planning and production are important for national defence? Discuss the role of Defence Public Sector Undertakings (DPSU's).

SECTION—C

(Compulsory Question)

- IX. Write brief answers of the following :
1. Military preparedness.
 2. Geo strategic importance of Indian Ocean in brief.
 3. Any *two* geo political effects of partition.
 4. Write major irritants between India and China.

5. Who is the author of the book 'Defence Problems of India.
6. Objectives of India's nuclear policy in brief.
7. Differentiate terrorism and insurgency.
8. Problems of Civil Defence.
9. What is the difference between terrorism and insurgency?
10. What is Moral mobilization?
11. What are BHEL and MDL?
12. What is Chandrayaan or Mangalyaan?

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 12 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਭਾਰਤੀ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭੂ-ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- II. ਹੇਠ ਲਿਖੇ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
 - (a) ਭੂਗੋਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਇਕ ਤੱਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ।
 - (b) ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਕ।
- III. ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜਲ ਸੈਨਾ ਅਤੇ ਤੱਟ ਰੱਖਿਅਕਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- IV. ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

- V. ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਅਸਾਮ ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

- VI. ਭੌਤਿਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- VII. ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- VIII. ਕੌਮੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਕਿਵੇਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ? ਡਿਫੈਂਸ ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗਜ਼ (DPSU'S) ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

- IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :
1. ਫੌਜੀ ਤਿਆਰੀਆਂ।
 2. ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦਾ ਭੂ-ਰਣਨੀਤਕ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵ ਲਿਖੋ।
 3. ਵੰਡ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋ ਭੂ-ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਿਖੋ।
 4. ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦਰਮਿਆਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਲਿਖੋ।
 5. 'ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?

6. ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖੋ।
 7. ਅੱਤਵਾਦ ਅਤੇ ਵਿਦਰੋਹ ਵਿਚ ਫਰਕ ਲਿਖੋ।
 8. ਸਿਵਲ ਡਿਫੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲਿਖੋ।
 9. ਅੱਤਵਾਦ ਅਤੇ ਵਿਦਰੋਹ ਵਿਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?
 10. ਨੈਤਿਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਕੀ ਹੈ?
 11. BHEL ਅਤੇ MDL ਕੀ ਹਨ?
 12. ਚੰਦਰਯਾਨ ਜਾਂ ਮੰਗਲਯਾਨ ਕੀ ਹੈ?
-